

# ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์

## มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

### Factors Effecting the Professional Teacher Training Project

#### Conducted by Department of Education at Surat Thani Rajabhat University

นางกฤษณี สงสวัสดิ์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

#### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ที่จะเป็ประโยชน์ต่อหน่วยงานผลิตครู หน่วยงานผู้ใช้ครูและการจัดการศึกษา เพื่อฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัย จำนวน 250 คน ประกอบด้วย อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยงจากโรงเรียนเครือข่าย และนักศึกษาครู เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) วิธีแบบ Stepwise ที่คัดเลือกตัวแปรที่ดีที่สุด ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติที่มีผลมากกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ รองลงมา ปัจจัยด้านการติดตามและประเมินผล ปัจจัยด้านการวางแผน ปัจจัยด้านการปรับปรุงและแก้ไข ปัจจัยส่วนบุคคลตัวแปรประสบการณ์ด้านการเป็น อาจารย์นิเทศก์ และปัจจัยส่วนบุคคล ตัวแปรเพศ สามารถร่วมกันพยากรณ์และอธิบายความแปรปรวนของการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ได้ร้อยละ 81.20 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ 0.270 จึงเขียนสมการในรูปแบบของคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการในรูปแบบของคะแนนดิบ (B)

$$Y' = 0.610 + 0.379(X_9) + 0.227(X_{10}) + 0.183(X_8) + 0.155(X_{11}) - 0.034(X_6) - 0.081(X_1)$$

สมการในรูปแบบของคะแนนมาตรฐาน (Beta)

$$Z' = 0.408 (X_9) + 0.252(X_{10}) + 0.206(X_8) + 0.180(X_{11}) - 0.066(X_6) - 0.057(X_1)$$

## ABSTRACT

The purpose of this research was to study the factors effected the professional teacher training conducted by Department of Education, Surat Thani Rajabhat University. This project was hopefully beneficial to any agency training personnel as teachers, requiring teachers, and managing educational teacher training. The 250 sample population consisted of university supervisors, mentor teachers working in network schools and teacher training students. The questionnaire with 5 – level rating scale was used as the instrument. SPSS for WINDOW was used to analyze mean, standard deviation, Pearson's Product-moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis. The vest variable was chosen.

The research results were as follows :

The following factors effected the professional teacher training at the level of .05.namely, the factors of planning, practice, monitoring and evaluation and improving and verifying. In addition, the following personal factors showed the same value; that is, the factors of experience of being a university advisor and sex. These results were agreeable to the research hypothesis. The most highly effected factor was the factor of practice, then the factors of monitoring and evaluation, planning, practice and improving and verifying, respectively, However, the personal factors of both experience of being a university advisor and sex equally played import conducted by Department of Education at SuratThani Rajabhat University at the percentage of 81.20. The Derivation prediction value was 0.270. The formulas for the raw score and standardized score were as follows :

Raw score formula :

$$Y^I = 0.610 + 0.379(X_9) + 0.227(X_{10}) + 0.183(X_8) + 0.155(X_{11}) - 0.034(X_6) - 0.081(X_1)$$

Standardized score formula :

$$Z^I = 0.408 (X_9) + 0.252X_{10}) + 0.206(X_8) + 0.180(X_{11}) - 0.066(X_6) - 0.057(X_1)$$

## บทนำ

### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 52 กำหนดให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู ให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็ง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน. 2547 : 31-32) ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏ กำหนดการผลิตครูเป็นภารกิจหนึ่งที่เด่นชัดและดำเนินการผลิตครูมาช้านาน ได้ตระหนักในความสำคัญของคุณภาพบัณฑิตครูที่ผลิตขึ้น ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาแห่งชาติให้บรรลุเป้าหมาย มีนโยบายในการคัดสรรนักศึกษาครูที่ดี มีเกณฑ์เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และต้องประสานความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น วัด ชุมชน โรงเรียน เป็นต้น มีการจัดกิจกรรมการเรียนที่เหมาะสม เช่น การเสริมประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งต้องจัดให้ต่อเนื่อง สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย อาจารย์ผู้สอนจะต้องเป็นแม่แบบให้กับนักศึกษา และต้องสอดแทรกจิตวิญญาณความเป็นครูในขณะที่สอนทุกรายวิชา (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 2543 : ก - ข) สามารถรองรับการจัดการศึกษายุคใหม่ได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ในขณะเดียวกันตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มาตรา 7 ได้กำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเรื่องเสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพครู เป็นเหตุให้ต้องมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 4 ปี หลักสูตร 5 ปี และหลักสูตรปริญญาตรีหลังอนุปริญญา) ซึ่งในหลักสูตรกำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริงสามารถนำไปใช้ได้จริง และเป็นการพัฒนาความเชี่ยวชาญในวิชาชีพครู นอกจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการผลิตครู การเสริมสร้างนักศึกษาครูให้เป็นคนดี คนเก่ง ครูดีและครูเก่ง มีความศรัทธาต่ออาชีพครู และมีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่พึงพอใจแก่หน่วยงานใช้ครู โดยกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากหน่วยงานผู้ใช้ครูอย่างจริงจัง เพราะ

หน่วยงานผู้ใช้ครู คือ สถานที่ฝึกปฏิบัติ เป็นแหล่งต้นฉบับที่จะให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้ และพัฒนาตน นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียน และหน่วยงานผลิตครูหรือสถาบันฝึกหัดครู

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อเสนอแนะและปรับปรุง ที่จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานผลิตครู หน่วยงานผู้ใช้ครูและการจัดการศึกษาเพื่อฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

### ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาค้นคว้าปัจจัยที่มีผลต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี รายละเอียดดังนี้

#### ขอบเขตพื้นที่

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

#### ขอบเขตเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการปรับปรุงและแก้ไข และปัจจัยส่วนบุคคลของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

#### ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
  - 1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย
    - 1.1.1 เพศ
    - 1.1.2 อายุ
    - 1.1.3 วุฒิกการศึกษาสูงสุด
    - 1.1.4 สาขาวิชาที่นักศึกษา กำลังศึกษา

- 1.1.5 สาขาวิชาที่อาจารย์พี่เลี้ยงรับผิดชอบฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 1.1.6 สาขาวิชาที่อาจารย์นิเทศรับผิดชอบฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 1.1.7 ประสบการณ์ด้านการสอน
- 1.1.8 ประสบการณ์ด้านการเป็นอาจารย์พี่เลี้ยง
- 1.1.9 ประสบการณ์ด้านการเป็นอาจารย์นิเทศ
- 1.1.10 ผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 1.1.11 ระดับสถานศึกษาหน่วยงานฝึกสอน

## 1.2 ปัจจัยด้านการวางแผน

## 1.3 ปัจจัยด้านการปฏิบัติ

## 1.4 ปัจจัยด้านการติดตามและประเมินผล

## 1.5 ปัจจัยด้านการปรับปรุงและแก้ไข

2. ตัวแปรตาม คือ การจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

## ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบสภาพการดำเนินงานการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
3. สถาบันการศึกษา หน่วยงานผลิตครูและหน่วยงานผู้ใช้ครู และนักศึกษาครุ นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ ตลอดจนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างองค์ความรู้ที่จะเป็นฐานสำหรับเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ การพัฒนาวิชาการและศึกษาวิจัยต่อไป

## นิยามศัพท์เฉพาะ

หน่วยงานผลิตครู คือ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

หน่วยงานฝึกสอน คือ โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีได้รับความร่วมมือ

นักศึกษาครู คือ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

อาจารย์พี่เลี้ยง คือ ครูในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ทำหน้าที่ฝึกสอนให้กับนักศึกษาครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

อาจารย์นิเทศก์ คือ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีที่ทำหน้าที่นิเทศนักศึกษาครูฝึกสอนในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การวางแผน คือ การเตรียมการคิดไว้ล่วงหน้าเพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพของหน่วยงานผลิตครู หน่วยงานฝึกสอน และนักศึกษาครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การปฏิบัติ คือ การดำเนินการต่อเนื่องจากการวางแผนให้สำเร็จ ของหน่วยงานผลิตครู หน่วยงานฝึกสอน และนักศึกษาครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การติดตามและประเมินผล คือ การประมาณค่าการดำเนินงานว่า เค้น/ด้อย/ดี/ไม่ดี มากน้อยแค่ไหนเพียงใด จากการปฏิบัติของหน่วยงานผลิตครู หน่วยงานฝึกสอน และนักศึกษาครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จะได้ทราบผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

การปรับปรุงและแก้ไข คือ การนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงเพื่อพัฒนางานของหน่วยงานผลิตครู หน่วยงานฝึกสอน และนักศึกษาครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

## ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 478 คน ประกอบด้วย อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 32 คน อาจารย์พี่เลี้ยงจากโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 65 โรงเรียน จำนวน 130 คน นักศึกษาฝึกสอน จำนวน 316 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ตัวแทนของประชากรของกลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 478 คน และใช้ตารางสุ่มของ Krejcie และ Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 250

คน และใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย อาจารย์นิเทศจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 15 คน อาจารย์พี่เลี้ยงจากโรงเรียนเครือข่าย จำนวน 85 คน และนักศึกษาฝึกสอน จำนวน 150 คน

## ระเบียบวิธีการวิจัย

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการ ศึกษาวิจัยโดยกำหนดข้อมูลและขอบเขตของเนื้อหาในการสร้างกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ใน การวิจัยมาเป็นแนวทางสร้างแบบสอบถามและแบบทดสอบตามขอบเขตของเนื้อหาที่กำหนดไว้นำ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แกไขความถูกต้อง ความชัดเจนและความเหมาะสมในเนื้อหา และปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try out) กับตัวแทนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ แล้วนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มา ตรวจสอบให้คะแนน และวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของเครื่องมือ นำผลที่ได้จากการทดสอบมาปรับปรุง แกไขนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูล โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น แบบสอบถาม ที่แบ่งออกเป็น 3 ชุด คือ ชุดที่ 1 สำหรับอาจารย์นิเทศ ชุดที่ 2 สำหรับอาจารย์พี่เลี้ยง และชุดที่ 3 สำหรับนักศึกษา ซึ่งข้อคำถามทั้ง 3 ชุดที่ใช้เป็นเครื่องมือมีลักษณะแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

**ตอนที่ 1** สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้แบบเลือกตอบเกี่ยวกับปัจจัย ข้อมูลส่วนบุคคลมีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ (Check List)

**ตอนที่ 2** แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 4 ด้าน คือ ปัจจัยด้านการวางแผนการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปัจจัยด้านการปฏิบัติการจัดฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู ปัจจัยด้านการติดตามและประเมินการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และ ปัจจัยด้านการปรับปรุงและแกไขการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ

**ตอนที่ 3** ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนการจัดฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตครูพันธุ์ใหม่ของหน่วยงานผลิตครู หน่วยงานผู้ใช้ครู มี ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

## การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. สร้างข้อคำถาม ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงพรรณนา จากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยรวบรวมจากการทบทวนเอกสารทางวิชาการ จุลสาร ตำรา สิ่งพิมพ์ของทางราชการ การสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันต่างๆ ที่ผลิตครู เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย ลักษณะงาน การวางแผน การปฏิบัติ การติดตามและประเมิน การปรับปรุงและแก้ไข ของการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำแนะนำผู้ที่เกี่ยวข้องและทำหน้าที่ประสานงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มาสร้างแบบสอบถามชนิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สำหรับสอบถามนักศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น จำนวน 3 ฉบับที่เป็นแบบสอบถามสำหรับสอบถามนักศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน สำหรับตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา โครงสร้างและการใช้ภาษา

3. คำนวณหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่า IOC ซึ่งแต่ละข้อคำถามต้องได้ค่า IOC ไม่น้อยกว่า .05 จึงถือว่าข้อคำถามนั้น ๆ ผ่านความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และสามารถนำไปใช้ได้จริง แต่ถ้าข้อคำถามนั้น ๆ มีค่า IOC ต่ำกว่า .05 ต้องตัดออกหรือปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเพื่อนำไปทดลองใช้ต่อไป

4. ทดลองใช้ (try out) แบบสอบถามจากข้อ 3 ที่ผ่านการปรับปรุงและแก้ไขแล้ว เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำไปทดลองกับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะให้ข้อมูลจริงจำนวน 30 คน และคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204) ซึ่งเป็นวิธีการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือที่ให้คะแนนตามแบบการจัดอันดับหรือมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งค่าความเที่ยงที่ได้จากวิธีนี้เรียกว่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับและรายด้าน ซึ่งค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับได้เท่ากับ 0.9645 และรายด้านดังนี้

- 4.1 ด้านการวางแผน ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.9099
- 4.2 ด้านการปฏิบัติ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.9289
- 4.3 ด้านการประเมินและติดตาม ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.9000
- 4.4 ด้านการปรับปรุงและแก้ไข ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.8772



5. นำแบบสอบถามจากผลจากข้อ 4 ที่ผ่านโดยไม่มีข้อบกพร่องของข้อความทั้งรายด้าน และทั้งฉบับไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นข้อมูลจริงสำหรับการวิจัยครั้งนี้

### การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูล จากอาจารย์พี่เลี้ยงโดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียนเครือข่ายที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ส่งนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุมพร ระนอง กระบี่ และตรัง จำนวน 65 โรงเรียน ๆ ละ 2 ฉบับ โดยการจัดส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนโดยวิธีการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และส่งคืนมายังคณะครุศาสตร์ ส่วนนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและอาจารย์นิเทศก์ จ้างเหมาเจ้าหน้าที่คณะครุศาสตร์ เก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้คืนและตรวจสอบความสมบูรณ์แต่ละฉบับ ซึ่งผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 250 ฉบับ มีผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนฉบับสมบูรณ์ จำนวน 233 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.2

### การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเสร็จแล้ว นำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ในการตอบข้อคำถามของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดหมวดหมู่ของแบบสอบถามตามกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแยกเป็น 3 กลุ่ม คือ อาจารย์นิเทศก์ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี อาจารย์พี่เลี้ยงของโรงเรียนเครือข่ายที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ส่งนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แล้วนำแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่มตรวจให้คะแนน แล้วลงรหัส (Coding) สำหรับใช้ในการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW (Statistical Package for the Social Sciences for Window) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. วิเคราะห์จากตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ ได้แก่ ความถี่และร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำอธิบาย
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ทำการวิเคราะห์เป็นรายข้อในด้านต่างๆ 4 ด้าน วิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการวางแผน ปัจจัยด้านการปฏิบัติ ปัจจัยด้านการติดตามและประเมินผล ปัจจัยด้านการปรับปรุงและแก้ไข ต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี โดยการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อศึกษาว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงหรือไม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

4. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี โดยใช้วิธีทางสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) วิธีแบบ Stepwise ที่คัดเลือกตัวแปรที่ดีที่สุด เพื่อพยากรณ์และสร้างสมการทำนายการถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการติดตามและประเมิน และด้านการปรับปรุงและแก้ไข) กับตัวแปรเกณฑ์ (การจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี) แล้วนำมาเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย และสร้างสมการในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน

### สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS For Windows Version 11.0) จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 233 คน ผลปรากฏดังนี้

#### 1. ปัจจัยส่วนบุคคลของอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครู ประกอบด้วย

1.1. จำแนกตามเพศของอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครู พบว่าอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครู ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

1.2. จำแนกตามอายุอาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ พบว่า อาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จะเห็นว่าทั้งอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์มีอายุเฉลี่ยในระดับเดียวกัน

1.3. จำแนกวุฒิการศึกษาสูงสุดของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ พบว่าอาจารย์พี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ส่วนอาจารย์นิเทศก์ระดับปริญญาโท และเมื่อเปรียบเทียบจะเห็นว่าอาจารย์พี่เลี้ยงจะไม่มีระดับปริญญาเอก และอาจารย์นิเทศก์ก็จะมีระดับปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี

1.4 จำแนกประสบการณ์ด้านการสอนของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ พบว่า ครู พี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่า 20 ปี เช่นเดียวกับอาจารย์นิเทศก์

1.5 จำแนกประสบการณ์ด้านการเป็นอาจารย์พี่เลี้ยงของอาจารย์พี่เลี้ยง และการเป็นอาจารย์นิเทศก์ของอาจารย์นิเทศก์ พบว่า อาจารย์พี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านการเป็นอาจารย์พี่เลี้ยงต่ำกว่า 3 ปี และระหว่าง 9-11 ปี มีน้อยที่สุด ส่วนอาจารย์นิเทศก์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านการนิเทศก์ 9-11 ปี และมากกว่า 11 ปี มากที่สุด และระหว่าง 3-5 ปี กับระหว่าง 6-8 ปี มีน้อยที่สุด

1.6 จำแนกผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาครู พบว่า นักศึกษาครูส่วนใหญ่มีผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูระดับดีมาก รองลงมา ระดับดี และระดับพอใช้มีน้อยที่สุด

1.7 ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกระดับสถานศึกษาที่เป็นหน่วยงานฝึกสอนของนักศึกษาครู พบว่า ระดับสถานศึกษาที่เป็นหน่วยงานฝึกสอนของนักศึกษาครู ส่วนมากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอาชีวศึกษามีน้อยที่สุด

1.8 จำแนกตามสาขาวิชาที่อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์รับผิดชอบ และนักศึกษาครูสังกัด ประกอบด้วย

1.8.1 จำนวนอาจารย์พี่เลี้ยงฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูส่วนใหญ่รับผิดชอบ สาขาวิชาสังคมศึกษา รองลงมา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป และสาขาวิชาศิลปศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว สาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา มีอาจารย์พี่เลี้ยงน้อยที่สุด

1.8.2 จำนวนอาจารย์นิเทศก์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูส่วนใหญ่รับผิดชอบ สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ปฐมวัยมีมากที่สุด

1.8.3 จำนวนนักศึกษาครูที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทุกสาขาวิชาใกล้เคียงกัน ยกเว้นสาขาวิชาศิลปศึกษาที่มีนักศึกษาในสาขาวิชาน้อยที่สุด

**2. ระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านการปฏิบัติ ปัจจัยด้านการติดตามและประเมินผล และปัจจัยด้านการปรับปรุงและแก้ไขของอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครู ดังนี้**

2.1 ระดับความคิดเห็นโดยรวม พบว่า อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครู มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยด้านการติดตามและประเมินผลมีความสำคัญมากที่สุดในการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี รองลงมา ปัจจัยด้านการปฏิบัติ ส่วนปัจจัยด้านการปรับปรุงและแก้ไขควรให้ความสำคัญมากกว่านี้

2.2 ระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านการวางแผนการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครูมีความคิดเห็นด้านการวางแผนการจัดฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพครู ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านการวางแผนเกี่ยวกับการกำหนดระเบียบว่าด้วยการแต่งกายสำหรับนักศึกษาครูมากที่สุดในการวางแผนการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แต่ควรให้ความสำคัญการประชุมเพื่อวางแผนร่วมกันระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับอาจารย์พี่เลี้ยงให้มากกว่านี้

2.3 ระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านการปฏิบัติการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครูมีความคิดเห็นด้านการปฏิบัติการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับนักศึกษาครูสามารถนำทฤษฎีและหลักการต่างๆ ที่เรียนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความคิดเห็นมากที่สุด แต่การอภิปรายร่วมกันระหว่างอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาครูเกี่ยวกับผลการสอนของนักศึกษาครูที่ฝึกสอนให้ความสำคัญน้อยที่สุด ดังนั้นควรให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการอภิปรายร่วมกันทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การติดตามและประเมินผลได้ต่อไป

2.4 ระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านการติดตามและประเมินผลการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครูมีความคิดเห็นด้านการปฏิบัติการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เมื่อพิจารณาความคิดเห็นในภาพรวมปัจจัยด้านการติดตามและประเมินผลตามความคิดเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาครู ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นการประเมินนักศึกษาครูเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของความเป็นครูมีการติดตามและประเมินผลมากที่สุดในการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แต่ควรให้ความสำคัญการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหลาย ๆ วิธี อาทิ จากการนิเทศก์ของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และผลงานของนักศึกษาครูให้มากกว่านี้

2.5 ระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านการปรับปรุงและแก้ไขการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครูมีความคิดเห็นด้านการปรับปรุงและแก้ไขการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่เห็นว่านักศึกษาครูนำประสบการณ์จริงจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินชีวิตประจำวัน การอยู่ร่วมกันในสังคมมากที่สุดในการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แต่ควรให้ความสำคัญหน่วยงานผลิตครูและหน่วยฝึกสอนปรับปรุงและแก้ไขการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาครูอย่างต่อเนื่องให้มากกว่านี้

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี พบว่า ปัจจัยด้านการปฏิบัติ ปัจจัยด้านการติดตามและประเมินผล ปัจจัยด้านการวางแผน ปัจจัยด้านการปรับปรุงและแก้ไข และปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ประสบการณ์ด้านการเป็นอาจารย์นิเทศก์ และเพศ สามารถร่วมกันพยากรณ์และอธิบายความแปรปรวนของการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ได้ร้อยละ 81.20 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.270 จึงเขียนเป็นสมการในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการในรูปของคะแนนดิบ (B)

$$Y' = 0.610 + 0.379(X_9) + 0.227(X_{10}) + 0.183(X_8) + 0.155(X_{11}) - 0.034(X_6) - 0.081(X_1)$$

สมการในรูปของคะแนนมาตรฐาน(Beta)

$$Z' = 0.408(X_9) + 0.252(X_{10}) + 0.206(X_8) + 0.180(X_{11}) - 0.066(X_6) - 0.057(X_1)$$

#### ผลการทดสอบสมมติฐาน

##### สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการปรับปรุงและแก้ไข และปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

##### ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

ปัจจัยด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการปรับปรุงและแก้ไข ปัจจัยส่วนบุคคลตัวแปรประสบการณ์ด้านการเป็นอาจารย์นิเทศก์ และปัจจัยส่วนบุคคลตัวแปรเพศมีผลต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีสอดคล้องกับสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ปัจจัยด้านการปฏิบัติมีผลมากกว่าปัจจัยด้านอื่น ๆ รองลงมา ปัจจัยด้านการติดตามและประเมินผล ปัจจัยด้านการวางแผน ปัจจัยด้านการปรับปรุงและแก้ไข ปัจจัยส่วนบุคคลตัวแปรประสบการณ์ด้านการเป็นอาจารย์นิเทศก์ และปัจจัยส่วนบุคคลตัวแปรเพศ

## อภิปรายผลการวิจัย

ในการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งการอภิปรายไว้ดังนี้

**1. การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครู**  
พบว่า อาจารย์พี่เลี้ยงส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่า 20 ปี เช่นเดียวกันกับอาจารย์นิเทศก์ ดังนั้นอายุและประสบการณ์การสอนมีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงานนิเทศก์ เนื่องจากประสบการณ์ต่างๆ ที่ผ่านมาย่อมทำให้อาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์มีความเข้าใจถึงสภาพการเรียนการสอนปัญหาต่างๆ และสามารถแนะแนวให้คำปรึกษาในการปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับนักศึกษาครูได้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริง

**2. ปัจจัยที่มีผลต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามความคิดเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครู** พบว่า ปัจจัยด้านการปฏิบัติ ปัจจัยด้านการติดตามและประเมินผล ปัจจัยด้านการวางแผน ปัจจัยด้านการปรับปรุงและแก้ไข ประสบการณ์ด้านการเป็นอาจารย์นิเทศก์ และเพศ มีผลต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี โดยเฉพาะปัจจัยด้านการปฏิบัติ ดังนี้

**2.1 ด้านการวางแผน** ตามความคิดเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครู พบว่า คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ควรจัดให้มีการประชุมเพื่อวางแผนร่วมกันระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับอาจารย์พี่เลี้ยงให้มากกว่านี้เพราะเป็นประเด็นที่สำคัญในการวางแผนจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามความคิดเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุปผา สมมะโน (2536) ให้มีการวางแผนและร่วมกันกำหนดงานให้นักศึกษาปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และงานวิจัยของ เจริญ รอดเดช (2542) เกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายและแนวปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูร่วมกับคณะกรรมการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์นิเทศก์ และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยงอย่างชัดเจน วางแผนติดตามดูแลและประเมินผลให้กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบรรลุเป้าหมาย

**2.2 ด้านการปฏิบัติ** ตามความคิดเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครู พบว่า คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ควรจัดให้มีการอภิปรายร่วมกันระหว่างอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาครูเกี่ยวกับผลการสอนของนักศึกษาครูที่ฝึกสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธานี นงนุช (2542) ในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์พี่เลี้ยงกับอาจารย์นิเทศก์ที่ขาดการประสานงานร่วมกัน และเป็นสาเหตุให้นักศึกษาครูทำแผนการสอนไม่

เป็นไปตามที่กำหนด ทำให้อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครูนำผลการสอนที่ฝึกสอน มาร่วมอภิปรายร่วมกันได้

**2.3 ด้านการติดตามและประเมินผล** ตามความคิดเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาครู พบว่า การจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ควรมีการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูหลายๆ วิธี จากการนิเทศก์ของอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยงและผลงานของนักศึกษาครู อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง ใช้การสังเกตการสอนหลายวิธีกับนักศึกษาครู ทำให้ข้อมูลครบถ้วน การประเมิน นักศึกษาครูในการดำเนินการวัดผลและประเมินผลบทเรียนก่อนและหลังสอน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ เจริญ รองเดช (2542) เกี่ยวกับการจัดระบบการติดตามดูแลและประเมินผลให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ให้การประเมินผลเป็นหน้าที่ ร่วมกันของคณะกรรมการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์นิเทศก์ และโรงเรียนที่เป็น หน่วยฝึกให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาแบบกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง

**2.4 ด้านการปรับปรุงและแก้ไข** ตามความคิดเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์ นิเทศก์ และนักศึกษาครู พบว่า หน่วยงานผลิตครูและหน่วยฝึกสอนปรับปรุงและแก้ไข การประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาครูอย่างต่อเนื่อง และหน่วยงานผลิตครูนำผลการ ประเมินและติดตามมาปรับปรุงและแก้ไขการเรียนรู้ภาคทฤษฎีของนักศึกษาครู สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ธาณี นงนุช (2542) ที่ต้องการพัฒนาปรับปรุงและแก้ไขการวัดและการประเมินผล นักศึกษาฝึกสอนโดยทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันประเมินเพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนการจัดฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูต่อไป

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เมื่อผู้วิจัยใช้แนวคิดการบริหารวงจรคุณภาพ (PDCA) และทำให้ทราบว่า ปัจจัยด้านการปฏิบัติ มีผลต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีมากที่สุดในการพยากรณ์ต่อไปในอนาคตข้างหน้า อาจจะภายใน 1 ปีหรือมากกว่า รองลงมา ปัจจัยด้านการติดตามและประเมินผล ปัจจัยด้าน การวางแผน ปัจจัยด้านการปรับปรุงและแก้ไข ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กระบวนการของการบริหาร

วงจรคุณภาพ (PDCA) มีความสำคัญทุกขั้นตอนเป็นระบบและต้องบริหารร่วมกันเพื่อให้เกิดคุณภาพ

### ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาตามแนวคิดการบริหารวงจรคุณภาพ (PDCA) เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนั้นผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำแนวคิดนี้ไปใช้ได้การผลิตบัณฑิตและพัฒนาคำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง และผู้วิจัยคิดว่าการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาดังนี้

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของสถานศึกษาที่ผลิตครูในประเทศไทย
2. ศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
3. วิจัยและพัฒนากระบวนการผลิตครูหลักสูตร 5 ปี ตามแนวคิดการบริหารวงจรคุณภาพ (PDCA)



## บรรณานุกรม

- การฝึกหัดครู, กรม. (2531). กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- เจริญ รองเดช. (2542). องค์ประกอบของกระบวนการบริหารการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏตามทัศนะของคณะกรรมการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและอาจารย์นิเทศก์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เทคนิควิมลบริหารธุรกิจ, โรงเรียน. (2549). ความหมายของ PDCA.[Online]. เข้าถึงได้จาก <http://www.wbac.ac.th/web/market/mon/PDCA.htm>. (2549, พฤศจิกายน 6).
- ธานี นงนุช. (2542). ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี [Online]. เข้าถึงได้จาก <http://dcms.thailis.or.th>. (2549, พฤศจิกายน 6).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุริยาสันจัดพิมพ์.
- บุปผา สมมะโน. (2536). ความคาดหวังของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานด้านการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของวิทยาลัยครูลำปาง. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เบญจวรรณ เกิดในมงคล. (2546). ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพและปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี [Online]. เข้าถึงได้จาก <http://dcms.thailis.or.th>. (2549, พฤศจิกายน 6).
- บุญชรสมบัติ เต็มชัย. (2546). การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การวัดและประเมินผลการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), สำนักงาน. (2547). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : บริษัท พรินทกราฟฟิค จำกัด.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**, พิมพ์ครั้งที่ 2  
กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ราชภัฏเชียงใหม่, มหาวิทยาลัย. คณะครุศาสตร์. (2549). **ความมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์  
วิชาชีพครู และบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์  
วิชาชีพ**. [Online]. เข้าถึงได้จาก <http://www.edu.cmru.ac.th>. (2549, พฤศจิกายน 6).
- ราชภัฏสุราษฎร์ธานี, มหาวิทยาลัย. (2548). **คู่มือการฝึกประสบการณ์ครูชั้นเติมรูป**. สุราษฎร์ธานี:  
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วิชาการดอทคอม, เว็บไซต์. (2544). **ครูมาตรฐานคือใคร**. [Online]. เข้าถึงได้จาก  
<http://www.vcharkarn.com>. (2549, พฤศจิกายน 6).
- ศรีนครินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย. (2535). **คู่มือการฝึกสอนหรือฝึกงานภาคปลาย ปีการศึกษา 2535**.  
สงขลา: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์.
- ศักดิ์ชาย ชำนิการ. (2536). **การศึกษาปัญหาที่เกี่ยวกับการฝึกสอนของวิทยาลัยนาฏศิลป์  
นครศรีธรรมราช ตามความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์นิเทศ และครูพี่เลี้ยง**.  
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริพร หงส์พันธุ์. (2540). **งานวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตาม  
ทัศนะของอาจารย์พี่เลี้ยง ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และผู้บริหารโรงเรียนในหน่วยฝึก  
ประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏสุรินทร์**. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ  
สุรินทร์ [Online]. เข้าถึงได้จาก <http://dcms.thailis.or.th>. (2549, พฤศจิกายน 6).
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2546). **พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากร  
ทางการศึกษา พ.ศ. 2546**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. (2543). **สรุปผลการประชุมสัมมนา  
เชิงปฏิบัติการ “หลักสูตรฝึกหัดครูราชภัฏ ภาควิชาครูไทย”**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์  
เสมาธรรม.
- สุดธิดา จันทน์มณี. (2540). **การจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถาบันราชภัฏเชียงราย**.  
การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษ  
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัครพงษ์ สัจจวาทิต. (2546). **ตรรกแห่งวิชาชีพ**. กรุงเทพฯ : บริษัทแอล. ที. เพรส จำกัด.
- Dever, John W. (1970). **The experience student-teaching**. New York: McMillan.

## **บทความงานวิจัย**

**ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์  
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี**

**Factors Effectd the Professional Teacher Training Project  
Conducted by Department of Education at Surat Thani Rajabhat University**

**นางกฤษณี สงสวัสดิ์  
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี**